<arjen tietoturvakoulutus>

Eve Ahonen

Tietosuoja-asiantuntija

LikiDigi-hanke

23.5.2023

<citrus>

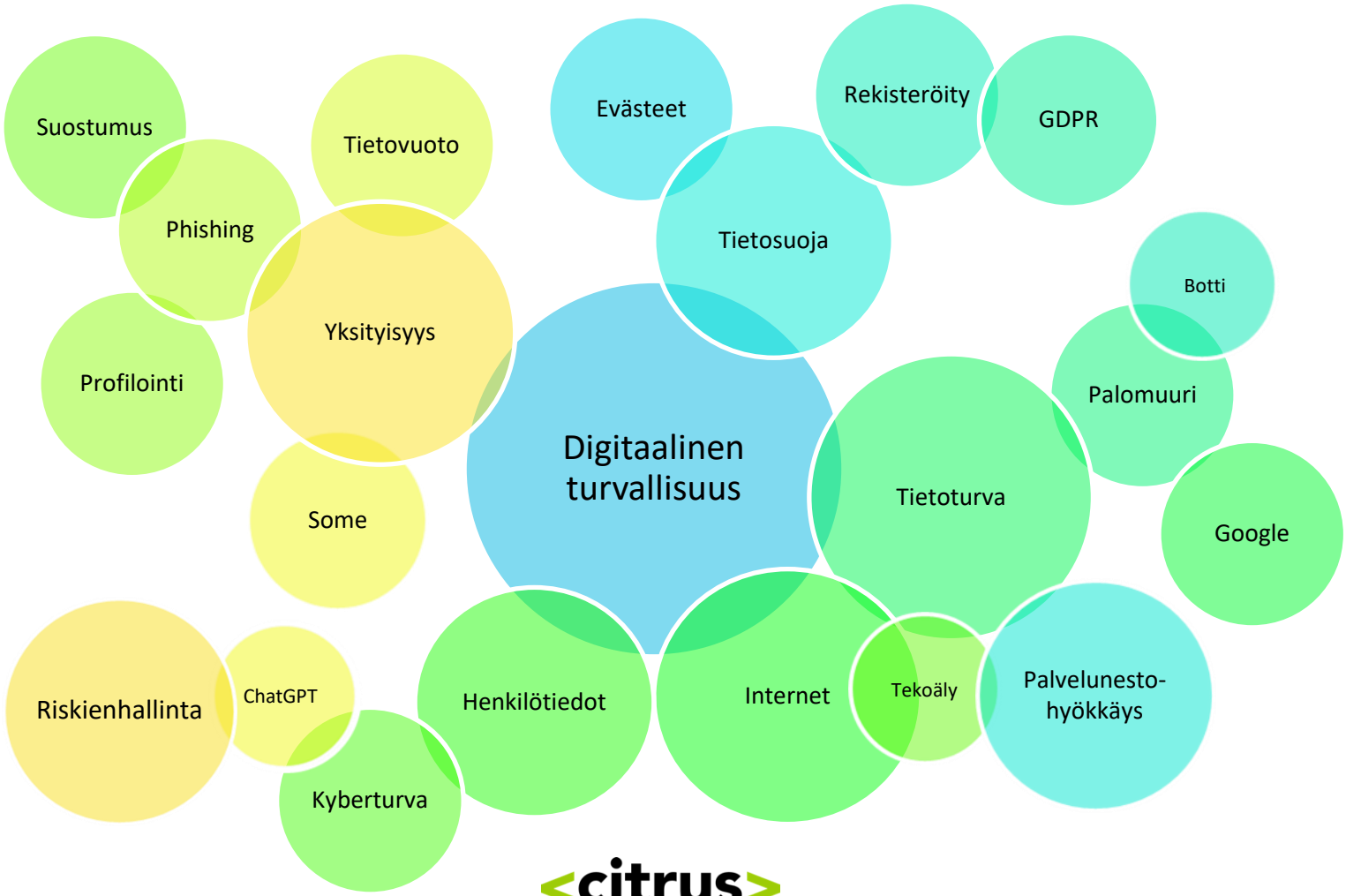
Suostumus
Tietovuoto
Evästeet
Rekisteröity
GDPR
Phishing
Tietosuoja
Botti
Yksityisyys
Profilointi
Digitaalinen turvallisuus
Palomuuri
Tietoturva
Some
Google
Riskienhallinta
ChatGPT
Henkilötiedot
Internet
Tekoäly
Palvelunesto-hyökkäys
Kyberturva
<citrus>

<miksi tietoturva ja tietosuoja on tärkeää>

- Kun jaamme henkilökohtaisia tietoja ja käytämme teknologiaa, altistumme riskeille.
- Tietomurrot, identiteettivarkaudet ja muut tietoon liittyvät hyökkäykset ovat yleisiä uhkia nykymaailmassa.
- Kun tiedämme, miten suojata itseämme ja tietojamme, voimme vähentää näitä riskejä.
- Perustietämys tietoturvasta ja tietosuojasta auttaa suojautumaan huijauksilta ja väärinkäytöksiltä.
- Lisäksi on tärkeää tietää, miten toimia ja mihin ottaa yhteyttä, jos joudumme tietoturvaloukkauksen kohteeksi.

<citrus>

<tärkeimpiä käsitteitä>

Tietoturva: “tietojen suojeleminen teknisin toimenpitein”

Tietosuoja: “henkilötietojen yksityisyys”

Henkilötieto: “tieto jonka perusteella henkilö voidaan tunnistaa”

Rekisteröity: “henkilö, johon henkilötiedot yhdistetään”

GDPR: “yleinen tietosuoja-asetus, henkilötietojen käsittelyä koskeva laki”

Tietovuoto: “tapahtuma, joka aiheuttaa luvattoman pääsyn tietoihin”

<citrus>

<tietosuoja>

- Meidän jokaisen perusoikeus: oikeus omiin henkilötietoihin ja yksityisyyteen.
- Yksityisyyden suojaan kuuluu oikeus yksityiselämään sekä suoja ja oikeudet henkilötietojen käsittelyssä.
- Perustuslaissa taataan yksilön itsemääräämisoikeus ja oikeus henkilökohtaiseen vapauteen: yksilöllä on vapaus ja oikeus vaikuttaa itseään koskeviin tietoihin ja niiden käyttöön.

<citrus>

<tietoturva>

- Tietoturva on yksi tietosuojan toteuttamisen keino. Sen tarkoitus on suojata tietoaineisto ja tietojärjestelmät.
- Tietoturva tarkoittaa muun muassa hallinnollisia ja teknisiä toimenpiteitä, joilla varmistetaan tiedon luottamuksellisuus, eheys ja käytettävyys – siis ratkaisuja, joilla suojataan yksityisen henkilön tiedot, järjestelmät, palvelut ja tietoliikenne.
- Tietoturvallisuus on keskeinen osa tietosuojaa.
- Tietosuoja ja tietoturva kulkevat aina käsi kädessä – tietosuojaa ei ole ilman tietoturvaa.

<tietosuoja vs. tietoturva>

- Tietosuoja sekoitetaan usein tietoturvaan. Ne kyllä liittyvät läheisesti toisiinsa, mutta tarkoittavat eri asioita.
  - Tietosuojan tavoite on yksittäisen henkilön, jonka tietoja käsitellään, luottamuksen ja oikeuksien – kuten yksityisyyden – turvaaminen henkilötietoja käsiteltäessä.
  - Tietoturvan tavoitteena on suojata kaikkia yksilön kannalta tärkeitä tietoja. Henkilötiedot ovat vain osa sitä tietomassaa, jota tietoturva suojaa.
- Tietosuoja asettaa siis säännöt, joiden mukaan tulee aina henkilötietoja käsiteltäessä toimia, ja tietoturva tarjoaa keinoja, joilla henkilötietoja suojataan.

Mitä yhteistä on alla olevilla asioilla?

040 123 4567

etunimi.sukunimi@gmail.com

Matti Meikäläinen

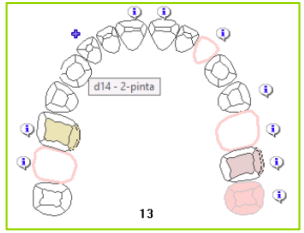

Esimerkkikuja 3,
00500 Helsinki

ABC-123

010190-123A

<citrus>

<henkilötieto>

- Henkilötietoja ovat kaikki tiedot, jotka liittyvät tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan henkilöön.
- Tunnistaminen voi tapahtua joko suoraan yhden tunnistetiedon kautta tai epäsuorasti useamman tunnistetiedon yhdistelmän perusteella.
- Tätä tunnistettavissa olevaa henkilöä, jota tiedot koskevat, kutsutaan myös **rekisteröidyksi**.
- Henkilötietoja voi olla talletettuna esimerkiksi sähköisissä tiedostoissa, tietokannoissa, paperilla, kortistossa, mapeissa tai ääni- tai kuvatallenteella.

<henkilötieto>

Henkilötietoja, joiden perusteella ihminen voidaan tunnistaa, voivat olla esimerkiksi:

- Nimi
- Osoite
- Puhelinnumero
- Sähköpostiosoite
- Henkilökortin tai passin numero
- Verkkotunnistetieto, kuten IP-osoite tai evästetunnus
- Kuva tai video
- Sairaalan tai lääkärin hallussa olevat tiedot henkilöstä, kuten verikoetulokset
- Sijaintitiedot tai paikannustiedot

<citrus>

<henkilötiedon käsittely>

Kaikki henkilötietoihin kohdistuvat toimenpiteet ovat henkilötietojen käsittelyä. Käsittely siis tarkoittaa sekä automaattisia että manuaalisia toimintoja, joita kohdistetaan henkilötietoihin tai henkilötietoja sisältäviin tietojoukkoihin, esimerkiksi henkilötietojen

- kerääminen, järjestäminen, tallentaminen, säilyttäminen, muokkaaminen, muuttaminen, haku, kysely, käyttö, yhdistäminen, luovuttaminen eteenpäin, siirtäminen, poistaminen ja tuhoaminen.

<citrus>

<erityiset henkilötietoryhmät>

Ns. arkaluonteiset henkilötiedot, joista ilmenee henkilön

- terveyttä koskevat tiedot
- rotu tai etninen alkuperä
- poliittinen mielipide
- uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
- geneettiset ja/tai biometriset tiedot
- seksuaalista käyttäytymistä tai suuntautumista koskevat tiedot

Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien henkilötietojen käsittely on lähtökohtaisesti **kiellettyä.**

- Käsittely on sallittua, jos rekisteröity on antanut suostumuksensa tai itse saattanut tiedot julkisiksi.
- Näitä tietoja on suojeltava erityisen tarkasti, koska niiden käsittely voi aiheuttaa huomattavia riskejä henkilön perusoikeuksille ja -vapauksille.

<citrus>

<esimerkki: henkilötunnus>

- Henkilötunnus ei kuulu ns. erityisiin henkilötietoryhmiin, mutta sen käsittelyssä on kuitenkin noudatettava erityistä varovaisuutta.
- Henkilöllisyystodistukset, kuten passit ja ajokortit, sisältävät arkaluonteisia tietoja.
- Väärissä käsissä näitä tietoja voidaan käyttää identiteettivarkauksiin.
- Henkilötunnusta ei saa pyytää/merkitä ylös tarpeettomasti.
- Tärkeää pitää henkilöllisyystodistukset turvassa ja ilmoittaa heti, jos ne häviää tai varastetaan.

Uutinen

Venäläiseen kauppaketjuun kohdistui valtava tietomurto – 16:n miljoonan ihmisen henkilötietoja levitetään verkossa

Joakim Kullas 4.10.2022 14:37 | päivitetty 4.10.2022 14:37 TIETOMURROT TIETOVUODOT HAKKERIT

Ketju kertoi murrosta sen jälkeen, kun tietoja alettiin jakaa hakkerifoorumilla.

Uutinen

Twitterin valtavat tietovuodot paljastuivat – jopa 5,4 miljoonan käyttäjän tietoja jaellaan ilmaiseksi

Joakim Kullas 28.11.2022 13:54 | päivitetty 28.11.2022 13:54 TIETOVUODOT TIETOTURVA SOSIAALINEN MEDIA

Palveluun on kohdistunut myös kymmeniä miljoonia ihmisiä koskenut vuoto.

Uutinen

Yli kymmenientuhansien tiedot vuotivat: suomalaisyritys sai viralliset nuhteet

Suvi Korhonen 16.3.2023 11:10 | päivitetty 16.3.2023 11:10 TIETOMURROT TIETOTURVA TIETOSUOJA

Tietosuojavaltuutettu on ottanut kantaa Forenomin tietomurtoon.

Uutinen

Vaasan Wilma-murrossa vuosi 50 oppilaan henkilötiedot – Yle: ei ensimmäinen tietoturvaloukkaus

Janne Heleskoski 16.2.2023 11:49 TIETOTURVA TIETOVUODOT

Vaasan Wilma-tietomurron taustalla oli vika kolmannen osapuolen palvelussa.

Uutinen

Sairaala vaikeuksissa kyberiskun jälkeen – lähes 270 000 potilaan tiedot varastettu

Joakim Kullas 30.12.2022 15:16 | päivitetty 30.12.2022 15:16 TIETOMURROT VERKKORIKOLLISUUS KIRISTYSHAITTAOHJELMAT

Uutinen

Hakkerit kaupittelevat 3,7 miljoonan hotellivieraan tietoja netissä — hotellijätti kiistää tietomurron

Antti Kailio 26.1.2023 08:35 | päivitetty 26.1.2023 08:35 TIETOMURROT TIETOTURVA VERKKORIKOLLISUUS MATKAILU

Hilton kertoo tutkivansa tapausta.

Uutinen

Yle: Kuopiossa sattui tietosuojaloukkaus – “inhimillinen erehdys, jota emme osaa selittää”

Suvi Korhonen 19.9.2022 13:31 | päivitetty 19.9.2022 13:31 TIETOSUOJA YKSITYISYYS TIETOTURVA

Työntekijöille kerrottiin tapahtuneesta perjantaina.

<citrus>

<Suomessa annettuja rangaistuksia>

Tietomurron kohteeksi joutuneelle yritykselle huomautus puutteellisista suojatoimista ja määräys lyhentää tietojen säilytysaikaa

16.3.2023 9.18

TIEDOTE

Hyökkääjä oli saanut pääsyn Forenomin asiakkaille tarkoitettuun itsepalveluportaaliin ja siihen liittyvään toiminnanohjausjärjestelmään rajapinnan haavoittuvuuden kautta. Tietomurto koski kymmeniätuhansia henkilötietoja. Tietosuojavaltuutetun toimiston selvityksen mukaan majoitusalalla toimivan yrityksen suojatoimenpiteet olivat olleet puutteellisia. Lisäksi yritys oli säilyttänyt asiakkaiden henkilötietoja liian pitkään.

Viking Linelle seuraamusmaksu työntekijöiden terveystietojen lainvastaisesta käsittelystä

230 000 €

14.12.2022 9.57

TIEDOTE

Tietosuojavaltuutetun toimiston seuraamuskollegio on määrännyt Viking Line Oy Abp:lle hallinnollisen seuraamusmaksun työntekijöiden terveystietojen käsittelyyn liittyvistä tietosuojarikkomuksista. Yhtiö muun muassa tallensi työntekijöiden terveystietoja lainvastaisesti henkilöstöhallinnon järjestelmään. Puutteita havaittiin myös tavoissa, joilla yhtiö kertoi työntekijöilleen henkilötietojen käsittelystä.

Otavamedialle seuraamusmaksu puutteista tietosuojaoikeuksien toteutuksessa

85 000 €

5.7.2022 13.39

TIEDOTE

Tietosuojavaltuutettu havaitsi puutteita Otavamedia Oy:n rekisteröityjen tietojen tarkastus- ja poistopyyntöjen toteutuksessa. Lisäksi allekirjoitettavan lomakkeen vaatiminen asiakkaan tunnistamista varten oli tietosuojasäännösten vastaista.

Suomen Asiakastiedolle seuraamusmaksu tietosuojavaltuutetun määräyksen noudattamatta jättämisestä

440 000 €

2.3.2023 12.17

TIEDOTE

Tietosuojavaltuutetun toimiston seuraamuskollegio on määrännyt Suomen Asiakastieto Oy:lle 440 000 euron hallinnollisen seuraamusmaksun, sillä yhtiö ei ollut poistanut luottotietorekisteristä puutteellisen menettelytavan vuoksi tallennettuja perusteettomia maksuhäiriömerkintöjä. Seuraamuskollegio korostaa, että maksuhäiriötietojen käsittelyllä on merkittäviä vaikutuksia ihmisten oikeuksille ja vapauksille.

Terveystietoja ilman asianmukaista suostumusta käsitelleelle yritykselle seuraamusmaksu

122 000 €

11.1.2023 9.14

TIEDOTE

Yritys ei ollut pyytänyt palvelunsa käyttäjiltä yksilöityä suostumusta terveyteen liittyvien henkilötietotyyppien käsittelyyn. Tietosuojavaltuutetun toimisto määräsi yritykselle seuraamusmaksun tietosuoja-asetuksen rikkomisesta, sillä terveystietojen käsittely kuuluu yrityksen ydinliiketoimintaan. Lisäksi tietosuojavaltuutettu määräsi yrityksen korjaamaan käytäntönsä suostumuksen pyytämisessä.

Perintäyhtiölle seuraamusmaksu vakavista tietosuojarikkomuksista – yritys ei vastannut yksityishenkilöiden pyyntöihin tarkastaa omat tietonsa

750 000 €

11.1.2023 9.01

TIEDOTE

Tietosuojavaltuutetun toimiston seuraamuskollegio on määrännyt perintäyritys Alektum Oy:lle 750 000 euron suuruisen seuraamusmaksun. Perintäyhtiö ei ollut vastannut rekisteröidyn oikeuksia koskeviin pyyntöihin. Yritys myös vaikeutti ja hidasti asian tutkintaa välttelemällä valvontaviranomaista.

<citrus>

Liikennevakuutuskeskukselle seuraamusmaksu tarpeettoman laajasta potilastietojen keräämisestä

52 000 €

27.1.2022 10.37

TIEDOTE

Tietosuojavaltuutetun toimisto on selvittänyt Liikennevakuutuskeskuksen toimintatapaa potilastietojen pyytämisessä terveydenhuollolta korvausasioiden käsittelyä varten. Liikennevakuutuskeskus on järjestelmällisesti pyytänyt korvauksenhakijoiden potilastietoja rajaamatta tarvittavia tietoja. Toimintatapa on ollut yleisen tietosuoja-asetuksen vastainen.

<ulkomailla annettuja rangaistuksia>

www.enforcementtracker.com

Country	Date of Decision	Fine [€]	Controller/Processor	Quoted Art.	Type	
Filter Column		Filter Column	Filter Column		Filter Column	
LUXEMBOURG	2021-07-16	746,000,000	Amazon Europe Core S.à.r.l.	Unknown	Non-compliance with general data processing principles	746 milj. €
IRELAND	2022-09-05	405,000,000	Meta Platforms, Inc.	Art. 5 (1) a), c) GDPR, Art. 6 (1) GDPR, Art. 12 (1) GDPR, Art. 24 GDPR, Art. 25 (1), (2) GDPR, Art. 35 GDPR	Non-compliance with general data processing principles	405 milj. €
IRELAND	2023-01-04	390,000,000	Meta Platforms Ireland Limited	Art. 5 (1) a) GDPR, Art. 6 (1) GDPR, Art. 12 GDPR, Art. 13 (1) c) GDPR	Non-compliance with general data processing principles	390 milj. €
IRELAND	2022-11-25	265,000,000	Meta Platforms Ireland Limited	Art. 25 (1), (2) GDPR	Insufficient technical and organisational measures to ensure information security	265 milj. €
IRELAND	2021-09-02	225,000,000	WhatsApp Ireland Ltd.	Art. 5 (1) a) GDPR, Art. 12 GDPR, Art. 13 GDPR, Art. 14 GDPR	Insufficient fulfilment of informatio obligations	225 milj. €
FRANCE	2021-12-31	90,000,000	Google LLC	Art. 82 loi Informatique et Libertés	Insufficient legal basis for data processing	90 milj. €
FRANCE	2021-12-31	60,000,000	Facebook Ireland Ltd.	Art. 82 loi Informatique et Libertés	Insufficient legal basis for data processing	60 milj. €
FRANCE	2021-12-31	60,000,000	Google Ireland Ltd.	Art. 82 loi Informatique et Libertés	Insufficient legal basis for data processing	60 milj. €
FRANCE	2019-01-21	50,000,000	Google LLC	Art. 13 GDPR, Art. 14 GDPR, Art. 6 GDPR, Art. 5 GDPR	Insufficient legal basis for data processing	50 milj. €
GERMANY	2020-10-01	35,258,708	H&M Hennes & Mauritz Online Shop A.B. & Co. KG	Art. 5 GDPR, Art. 6 GDPR	Insufficient legal basis for data processing	35 milj. €

<citrus>

<arjen tietosuoja>

<citrus>

<rekisteröidyn oikeudet käytännössä>

1

Oikeus saada läpinäkyvää ja ajantasaista tietoa omien henkilötietojen käsittelystä

2

Oikeus päästä omiin henkilötietoihin ja saada niistä kopio

3

Oikeus korjauttaa omia henkilötietoja

<citrus>

<rekisteröidyn oikeudet käytännössä>

4

Oikeus tulla unohdetuksi ja saada omat henkilötiedot poistettua

5

Oikeus vastustaa ja rajoittaa omien henkilötietojen käsittelyä

6

Oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle epäasiallisesta toiminnasta

<citrus>

<tietosuoja arkielämässä>

Tietosuoja liittyy moneen asiaan jokaisen ihmisen päivittäisessä elämässä

- Kun ostamme netistä tuotteita tai palvelu
- Kun käytämme sosiaalista mediaa
- Kun klikkailemme mainoksia internetissä
- Kun asioimme viranomaisten kanssa
- Kun teemme kaupassa ostoksia
- Kun otamme valokuvia ihmisistä kadulla

<mainonta>

Tietojen kerääminen ja mainokset

- Nykypäivänä yritykset keräävät paljon tietoja meistä mainostarkoituksiin.
- Voimme kuitenkin itse päättää mitä mainoksia meille saa lähettää ja hallita yksityisyysasetuksia esim. sosiaalisessa mediassa.
- Voimme rajoittaa mainosten kohdentamista tai kieltää tietojemme jakamisen kokonaan kolmansille osapuolille.

<citrus>

<evästeet>

Evästeet (”cookies”) ovat pieniä tekstitiedostoja, joita nettisivustot tallentavat tietokoneellesi.

- Ne keräävät tietoa sivuston käyttäjän toiminnoista ja preferensseistä.
- Välttämättömät evästeet vaikuttavat sivuston toimintaan, esim. pääset palaamaan nettikaupassa takaisin edelliselle sivulle ja ostoskorisi pysyy tallessa.
- Muita evästeitä sivustot käyttävät esim. markkinointitarkoituksiin tai tietääkseen, kuinka monta ihmistä sivulla on päivän aikana vieraillut.
- Voimme hallita evästeitä selainasetusten avulla tai kieltää niiden käytön tietyillä sivustoilla kokonaan.

<citrus>

<käytännön toimenpiteitä>

- Muista, että jokaisella on oikeus yksityisyyteen ja omien henkilötietojensa hallintaan
- Harkitse tarkkaan, mitä henkilötietoja annat ja onko kysyjän tarpeellista tietää niitä – kyseenalaista, onko kaikki pyydetty tieto varmasti tarpeellista.
- Älä tallenna henkilötietoja ylimääräisiin tallennuspaikkoihin vain varmuuden vuoksi.
- Pidä henkilötiedot aina ajan tasalla, päivitä yhteystiedot niiden muuttuessa.
- Olet itse vastuussa omasta toiminnastasi.
- Jos et tiedä, kuinka toimia, kysy neuvoa tai ohjeita.
- Jos epäilet tai havaitset jotain ongelmia tai rikkomuksia henkilötietojesi käsittelyn suhteen, kerro niistä aina eteenpäin.

<citrus>

<tietosuoja ja tietoturva työelämässä>

<citrus>

<työelämän tietosuojalaki>

Laki yksityisyyden suojasta työelämässä eli työelämän tietosuojalaki

- Työnantaja saa käsitellä vain välittömästi työntekijän työsuhteen kannalta tarpeellisia henkilötietoja, jotka liittyvät työsuhteen hoitamiseen tai työnantajan työntekijöille tarjoamiin etuuksiin
- Työntekijän terveydentilaa koskevat tiedot ovat aina **luottamuksellisia** ja tietojen käsittelijöillä on **vaitiolovelvollisuus**.
- Henkilöarvioinnit ja soveltuvuustestit, kameravalvonta, työntekijän sähköpostien hakeminen ja avaaminen.

<citrus>

<käytännön toimenpiteitä>

- Työnhaku ja rekrytointi voivat liittyä henkilötietojen jakamiseen.
- Varmista, että nettisivu ja työnantaja vaikuttaa aidolta ja luotettavalta, kun vastaat työnhakuilmoitukseen.
- Muista, että työhaastattelussa sinulta saa kysyä vain asioita, jotka liittyvät haettavaan työtehtävään.
- Työelämässä pitää myös olla varovainen siinä, mitä tietoja jaat työsähköpostin tai laitteiden kautta ja mitä asioita puhut ääneen työkaverin kanssa.

<citrus>

<arjen tietoturva>

<citrus>

<laitteet>

- Pidä huolta puhelimesi ja tietokoneesi turvallisuudesta ja huolehdi niiden tietoturva ja ohjelmistojen päivitykset ajan tasalle (esim. Bitdefender, Norton, Avast)
- Tietoturva ei rajoitu vain tietokoneisiin ja älypuhelimiin – meillä on nykyään paljon muita laitteita, jotka vaativat suojausta, kuten älytelevisiot ja älykellot
- Varmista, että kaikissa laitteissasi on vahva salasana tai käytä biometristä tunnistusta, kuten sormenjälkiä tai kasvojentunnistusta – älä käytä oletussalasanoja

Tietojen varmuuskopiointi:

- Tietojen varmuuskopiointi on tärkeää, jotta et menetä tärkeitä tietoja esim. haittaohjelman mukana
- Varmista, että varmuuskopioit tiedostoja säännöllisesti, esimerkiksi pilvipalveluiden avulla
- Näin voit palauttaa tiedot, jos jotain odottamatonta tapahtuu

Älä liitä vieraita laitteita, kuten UBS-tikkuja tai latureita, omaan laitteeseesi

- Niiden kautta laitteesi altistuu viruksille ja haittaohjelmille

<laitteet>

Vanhojen tai rikkoutuneiden laitteiden tietoturvallinen hävittäminen:

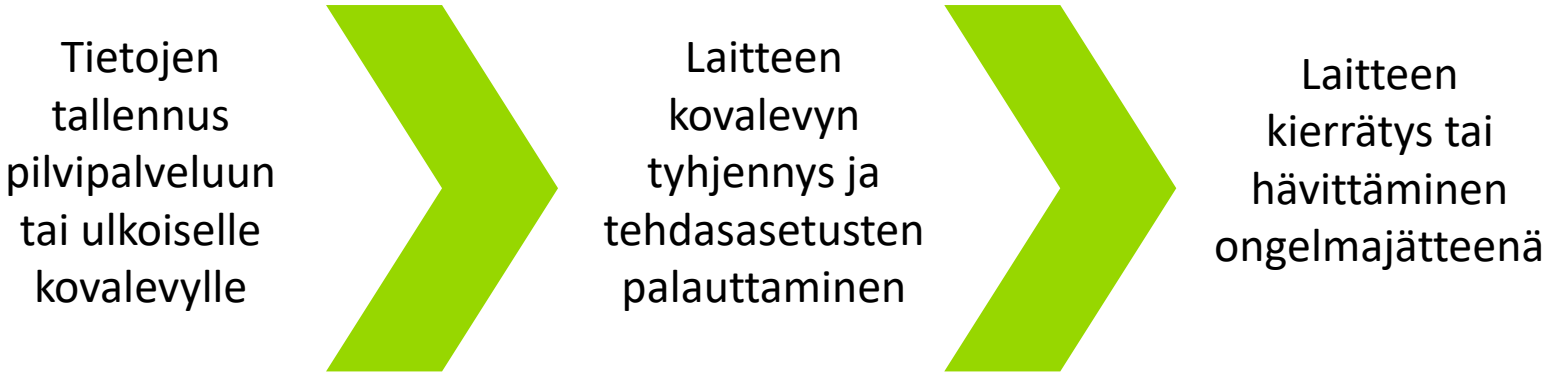

<citrus>

<salasanat>

- Pidä laitteidesi ja sovellustesi salasanat turvassa – älä koskaan kirjoita salasanoja ylös muistilapulle tai tallenna niitä laitteen muistiin
- Käytä vahvoja salasanoja – älä koskaan käytä helposti arvattavia salasanoja, kuten "123456" tai "salasana"
- Hyvä salasana sisältää yhdistelmän kirjaimia, numeroita ja erikoismerkkejä. Tee salasanastasi mahdollisimman pitkä, sillä pituus on salasanan tärkein ominaisuus. Hyödynnä vaikeasti muistettavien salasanojen sijaan pitkiä salalauseita.
- Muista myös vaihtaa salasanasi säännöllisesti ja käyttää jokaisessa palvelussa eri salasanaa.
- Ota tarvittaessa muistin tueksi salasanojen hallintaan palvelu (esim. LastPass)
- Älä ikinä käytä turvakysymyksiä salasanojen palauttamisen vaihtoehtona – varsinkaan sellaista, johon löytyy vastaus someasi tutkimalla.

<citrus>

<sähköposti>

Turvallinen sähköpostittely

- Ole varovainen liitteiden avaamisessa, varsinkin tuntemattomilta lähettäjiltä.
- Varmista, että käytät suojattua yhteyttä sähköpostin lähettämiseen.
- Vältä jakamasta henkilökohtaisia ja arkaluonteisia tietoja sähköpostin kautta.
- Älä avaa epäilyttävää sähköpostia, vaan ota yhteys IT-tukeen. Pohdi ennen avaamista odotatko saavasi esimerkiksi viestiä postipaketista tai laskusta.

<citrus>

<verkkoasiointi>

- Ole varovainen käyttäessäsi julkisia verkkoja, kuten kahviloiden Wi-Fi-yhteyksiä.
- Varmista, että käytät turvallisia selaimia (esim. Mozilla Firefox) ja suojattua yhteyttä (esim. NordVPN).
- Älä koskaan lähetä arkaluonteisia tietoja, kuten luottokorttinumeroita, julkisten verkkojen kautta.
- Turvallinen verkkopankkitoiminta: Varmista, että käytät luotettavaa ja suojattua verkkoyhteyttä. Älä kirjaudu verkkopankkiin julkisilla tietokoneilla tai julkisissa verkoissa. Pidä huolta, että käytät vahvoja salasanoja verkkopankkitunnuksiin.
- Aina viestin saadessasi mieti tarkkaan, onko tämä sellainen asia, jolla oikea lähettäjä oikeasti lähestyisi.

<sovellukset>

- Ennen sovelluksen asentamista tarkista käyttäjäarviot ja luvat, joita sovellus vaatii.
- Pidä sovellukset ajan tasalla päivityksillä ja tarkista niiden tietosuoja-asetukset.
- Ole tietoinen siitä, mitä henkilökohtaisia tietoja sovellukset keräävät.
- Ole tarkkana, mistä sovelluksen puhelimeesi lataat. Käytä vain virallisia sovelluskauppoja (Apple App Store tai Google Play Store), jotta et vahingossa päädy lataamaan aidolta vaikuttavaa huijaussovellusta.
- Turvallisia viestisovelluksia esim. Signal, WhatsApp

<citrus>

<tietoturva kansainvälisesti>

<citrus>

<ulkomaiset verkkokaupat>

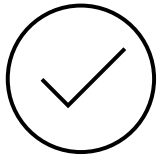

Varmista, että käytät turvallisia ja luotettavia verkkokauppoja

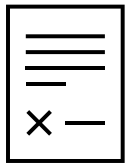

Tutustu yrityksen tietosuoja- ja palautuskäytäntöihin ennen ostamista

Pidä huolta, että et jaa liikaa henkilötietoja verkkokaupan kanssa

<citrus>

<sosiaalinen media>

- Sosiaalinen media kerää meistä paljon tietoa – muista suojata kaikki tilisi.
- Ole varovainen siitä, mitä jaat sosiaalisessa mediassa – vältä jakamasta liian henkilökohtaisia tietoja, kuten osoitteita tai puhelinnumeroita.
- Harmittoman tuntuiset kyselyt ja listat esim. omista harrastuksista ja lempimusiikista saattavat paljastaa sinusta paljon enemmän tietoa kuin luulet.
- Jokainen käyttäjä on itse vastuussa siitä, kuinka paljon ja kenelle omia tietojaan jakaa.

<käytännön toimenpiteitä>

- Selvitä, mitä kaikkia palveluita käytät ja missä ne sijaitsevat.
- Lue huolellisesti käyttämiesi palveluiden käyttöehdot ja säännöt.
- Ole tietoinen sosiaalisen median huonoista puolista – rajoita jakamaasi tietoa.
- Määritä tilisi yksityisiksi.
- Älä avaa sovelluslinkkejä sovellusten ulkopuolella.
- Pidä myös mielessä, että kaikki, mitä jaat verkossa, voi jäädä sinne ikuisesti.

<citrus>

<tietoturvaloukkaukset>

<citrus>

<henkilötietojen tietoturvaloukkaus>

- Tietosuoja voi pettää esimerkiksi huolimattomuuden, vahingon tai tietomurron takia.
- Henkilötietojen tietoturvaloukkaus on tapahtuma, jonka seurauksena henkilötietoja joko vahingossa tai laittomasti tuhoutuu, häviää, muuttuu, tai henkilötietoja luovutetaan ilman lupaa tai niihin pääsee käsiksi joku, jolla ei ole niihin oikeutta.
- Esimerkkejä:
  - Henkilötietoja sisältävän tiedoston jättäminen tulostimelle kenen tahansa näkyville
  - Varastettu tietokone, kadonnut USB-tikku
  - Haittaohjelmatartunta, kyberhyökkäys, hakkerointi
  - Tietojen kalastelu
  - Henkilötietoja sisältävän tiedoston postittaminen väärälle henkilölle
  - Tulipalo palvelinsalissa
  - Taukohuoneen pöydälle tai bussiin jätetyt henkilötietoja sisältävät paperit

<citrus>

<tietojen kalastelu, ”phishing”>

Phishing on huijausmenetelmä, jolla yritetään kalastella henkilötietoja.

- Puhutaan myös sosiaalisesta hakkeroinnista – huijari yrittää keksityn taustatarinan avulla saada kohteen paljastamaan tietoja.
- Ole tarkkana epäilyttävien sähköpostien, linkkien ja erityisesti rahaan liittyvien pyyntöjen suhteen.
- Älä jaa henkilötietoja vastaamalla kyseenalaisiin viesteihin.

<citrus>

<käytännön toimenpiteitä>

- Ilmoita heti kaikista epäilyttävistä tapahtumista, tietovarkauksista tai niiden epäilyistä aina eteenpäin.
- Paras tapa paikata virhe, torjua uhka tai minimoida vahingot on toimia nopeasti ja kertoa asiasta heti.
- Nopea ilmoittaminen vähentää riskejä.
- Jos huomaat joutuneesi huijauksen uhriksi:
  - Kyberturvallisuuskeskus
  - Poliisi
  - Rikosuhripäivystys
  - IT-tuki/asiakaspalvelu

<citrus>

<ohjeet pähkinänkuoressa>

<citrus>

1. Muista, että yksityisyyden suoja on kaikkien perusoikeus

Muista kunnioittaa niin tuttujen kuin tuntemattomienkin ihmisten yksityisyyttä.

Käsittele henkilötietoja aina huolellisesti riippumatta siitä, onko kyse sähköisesti, suullisesti tai paperilla käsiteltävistä tiedoista.

Älä puhu julkisella paikalla luottamuksellisista asioista tai paljasta luottamuksellisia tietoja esimerkiksi sosiaalisessa mediassa tai kun puhut puhelimessa.

2. Suojele henkilökohtaisia tietojasi – älä anna henkilötietoja kenelle tahansa

Harkitse tarkkaan mitä henkilötietoja tarvitsee kerätä ja tallentaa ja milloin niiden antaminen on välttämätöntä.

Älä missään tapauksessa luovuta henkilötietoja niille, joilla ei ole niihin oikeuksia.

Säilytä passit, kortit ja henkilötietoja sisältävät paperit huolellisesti ja turvassa.

Käyttäjätunnus ja salasana ovat aina henkilökohtaisia – älä jaa niitä muille.

<citrus>

3. Päivitä salasanat säännöllisesti

Hyvän salasanan muistilista:

- Tarpeeksi pitkä ja vaikea
- Sisältää isoja ja pieniä kirjaimia, numeroita ja erikoismerkkejä
- Vaihdetaan säännöllisesti
- Ei samaa salasanaa useassa palvelussa

<citrus>

4. Ole varovainen sosiaalisessa mediassa

Mieti tarkkaan, mitä asioita kerrot sosiaalisessa mediassa.

Pidä mieluiten kaikki tilisi yksityisinä.

Hallitse yksityisyysasetukset.

Julkaise vain sellaista tietoa, jonka voi antaa olla verkossa ikuisesti.

5. Varmuuskopioi tietosi

Säilytä henkilötiedot turvallisesti ja varmuuskopioi tärkeät tiedostot säännöllisesti.

Hävitä henkilötietojasi sisältävät tiedostot ja paperit asianmukaisesti ja turvallisesti.

Älä jätä papereita pöydälle, vaan säilytä ne lukitussa kaapissa tai laatikossa – ethän jätä ulko-oveasikaan lukitsematta.

Kirjaudu ulos tietokoneelta aina, kun poistut sen läheisyydestä.

Pidä sähköiset tiedostot tietokoneella käyttäjätunnusten takana.

<citrus>

6. Turvallisesti julkisissa verkoissa

Ole varovainen käyttäessäsi esim. kahvilan tai kirjaston avointa wifi-yhteyttä.

Suojaa laitteesi VPN-yhteyden avulla.

Älä tee verkkopankkiasiointia julkisissa ja avoimissa verkoissa.

Kirjaudu aina pois yleisessä käytössä olevalta koneelta käytön jälkeen ja poista selaushistoria.

<citrus>

7. Sähköpostikäyttäytyminen

Älä lähetä sähköpostilla tärkeitä tai arkaluonteisia henkilötietoja.

Tarkista aina viestin lähettäjä.

Älä avaa tuntemattomista tai oudoista osoitteista tulleita linkkejä.

Poista epäilyttävät viestit.

Ilmoita sähköpostihuijauksista eteenpäin.

<citrus>

8. Tunnista kalasteluyritykset

Mieti, miksi pyytäjä haluaa sinulta tietoja.

Älä koskaan tee mitään kiireessä.

Ole tarkkana ja varmistele, kun saat epäilyttävän viestin tai erityisesti rahaan, tilitietoihin tai salasanoihin liittyvän pyynnön.

Pankit ja viranomaiset eivät koskaan pyydä tietojasi puhelimessa.

<citrus>

9. Ilmoita henkilötiedoille tapahtuneesta vahingosta tai epäilyttävästä toiminnasta

Älä hätäänny, toimi nopeasti ja rohkeasti.

Paras tapa paikata virhe tai torjua uhka on kertoa siitä heti - vahinkojen minimoinnissa aika ratkaisee.

- Kyberturvallisuuskeskus: cert@traficom.fi
- Poliisi: Poliisin sähköinen asiointi
- Rikosuhripäivystys: 116 006 tai Yhteydenottopyyntö - Rikosuhripäivystys (riku.fi)

<citrus>

<citrus>

<lisätietoja>

- Tietosuojavaltuutetun toimisto: https://tietosuoja.fi/ - usein kysytyt kysymykset
- Varo, varmista ja varoita -kampanja: Kuluttajaliitto
- Ole ennakoija, vältä digihuijaus: Poliisi
- Digiturvallinen elämä –peli: Apple App Store/Google Play Store
- Podcasteja: Herrasmieshakkerit, Nuorten tietosuoja, yksityisyys ja oikeudet datataloudessa, Hacking Humans (ENG)

<citrus>

<kiitos>

eve.ahonen@citrus.fi

<citrus>